

Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнес-технологій «УАБС»

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

IV Всеукраїнської науково-практичної on-line-конференції
(Суми, 21–22 листопада 2019 року)

У двох частинах

Частина 1

Суми
Сумський державний університет
2019

невідповідність між IRF та FEVD для ефективного обмінного курсу. Причина даної відмінності може полягати у тому, що збільшення показника на 1-у одиницю для ефективного обмінного курсу є шоком, а на динаміку інших факторів це не завдає значного впливу.

УДК 336.71

Кузьменко Ольга Вітаїївна,

д.е.н., доцент, завідувач кафедри економічної кібернетики

Сумський державний університет, м. Суми

Бойко Антон Олександрович,

к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної кібернетики

Сумський державний університет, м. Суми

Доценко Тетяна Віталіївна,

аспірант кафедри економічної кібернетики

Сумський державний університет, м. Суми

керуючий ТВБВ№10018/0172

Філії – Сумського обласного управління АТ «Ощадбанк»

СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ЯК ЗАПОРУКА ДОСЯГНЕННЯ ВИСОКОГО РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Сучасна національна економіка функціонує в доволі несприятливих умовах, що здійснюють негативний вплив на її діяльність, а також пов'язані з постійними змінами зовнішнього та внутрішнього середовища, досить високим рівнем наявних загроз і певних фінансових ризиків. Саме тому, в теперішніх ринкових умовах господарювання гостро постає питання забезпеченням фінансово-економічної безпеки економіки країни. Для вирішення вищезазначеного питання у державі повинна діяти ефективна система забезпечення економічної безпеки, що містить певні взаємопов'язані складові

частини, що охоплюють різні сфери економічного життя суспільства. Одним з найвагоміших елементів забезпечення економічної безпеки повинен виступати фінансовий моніторинг. Тому, що саме фінансова безпека є одним з найвагоміших компонентів економічної безпеки національної економіки, що забезпечує можливість успішного функціонування господарських процесів.

Аналіз наукових джерел показав, що загальнотеоретичним питанням забезпечення економічної безпеки приділена увага у трактатах вчених, таких як: Небава М.І., Міронова Ю.В., Підхомний О.М. та ін.. [2, 3]. Дослідженням проблем фінансового моніторингу займаються такі науковці Дмитров С.О., Кузьменко О.В. та багато ін.. [4]. Разом з тим, конкретним питанням, що направлені на протидію легалізації коштів, одержаних злочинним шляхом та фінансуванню тероризму, особливу увагу приділяють наступні вітчизняні та зарубіжні автори Гуржій С.Г., Ключке С.М., Шнейдер Ф. та ін. [5,1].

Наразі існують різні визначення поняття «економічна безпека», але загальне поняття економічної безпеки трактується як забезпечення захищеного від негативного впливу зовнішніх і внутрішніх загрозливих факторів, стабільного економічного та фінансового розвитку суспільства, що досягається завдяки найефективнішому використанню наявних ресурсів шляхом виробництва необхідних населенню продуктів і послуг, що задовольнятимуть як суспільні, так і індивідуальні потреби, для покращення добробуту громадян.

Наголосимо, що економічна безпека включає в свою структуру сукупність різних напрямів, що змістовно відрізняються один від одного. Так, до складових економічної безпеки відносять виробничу, продовольчу, інвестиційну, зовнішньоекономічну, макроекономічну, науково-технологічну, соціальну, демографічну, енергетичну, а також фінансову безпеку. В структурі економічної безпеки особливе місце займає фінансова безпека, що являє собою такий стан грошово-кредитної, валютної, бюджетної, банківської системи, а також фінансових ринків, якому притаманні стійкість до негативних внутрішніх і зовнішніх шоків, збалансованість, спроможність налагодити ефективну діяльність системи національної економіки, а також забезпечити стале

економічне зростання. Отже, успішне функціонування та сталий економічний розвиток країни в багатьох сенсах залежить саме від ступеня фінансової безпеки.

На сьогодні, існує декілька підходів до визначення структури фінансової безпеки держави. За однією градацією у фінансову безпеку включають такі складові елементи: грошово-кредитна безпека, валютна безпека, бюджетна безпека, боргова безпека. За іншою класифікацією: безпека страхового ринку, безпека фондового ринку, безпека банківської системи. В свою чергу банківська безпека визначає певний стан на ринку банківських послуг, що забезпечує задоволення фінансових потреб держави та населення, шляхом здійснення необхідних банківських операцій із застосуванням обов'язкових вимог фінансового моніторингу.

В ході дослідження фінансової безпеки окремим питанням необхідно розглянути основні інструменти забезпечення саме фінансової безпеки. До таких інструментів слід віднести інструменти роботи з ризиками; інструменти забезпечення технічного захисту; фінансові інструменти. А серед фінансових інструментів виділяються такі елементи як фінансовий моніторинг, бюджетування, управлінський контроль. Слід зазначити, що великої уваги потребують інструменти забезпечення фінансової безпеки, що безпосередньо пов'язані з регулюванням процесів фінансового моніторингу, так як фінансовий моніторинг забезпечує облік аналіз та контроль грошових потоків, контроль за відхиленнями фінансового стану організацій.

В межах дослідження інструментів фінансової безпеки наголосимо, що серед них визначальна роль відводиться саме фінансовому моніторингу, який розглядається як система заходів, що передбачає підвищення рівня фінансової, а відповідно і економічної безпеки держави шляхом здійснення контролю за фінансовими операціями зменшення обсягів фінансових злочинів. Такі дії забезпечують зростання рівня конкурентоздатності держави, скорочення розмірів тіньової економіки, зростання надійності банків, збільшення надходжень до бюджету держави від конфіскованого нелегального майна,

сплати податків від виявлених незаконних доходів, скорочення корупції, збільшення ефективності застосування бюджетних ресурсів.

Отже, врахування складностей системи економічної безпеки національної економіки, а також особливостей застосування позитивного існуючого досвіду зміцнення економічної безпеки національної економіки, особливо у сфері фінансового моніторингу, надасть можливість забезпечити належний рівень гнучкості та адаптивності фінансового планування та прогнозування, налагодити дієвий механізм швидкого реагування на виникаючі внутрішні та зовнішні зміни, проводити ефективну боротьбу з відмиванням нелегальних грошей, економічною злочинністю, діяльністю тіньового сектора, а, отже, створити ефективні умови забезпечення економічної безпеки країни, що забезпечить надійність кредитно-фінансової системи держави, надасть можливість налагодити високоефективну, фінансово стійку, конкурентоспроможну роботу національної економіки держави.

Список використаних джерел

1. Schneider F. The (Hidden) Financial Flows of Terrorist and Organized Crime Organizations: A Literature Review and Some Preliminary Empirical Results. 2010. №4860. Available at: URL: <http://ftp.iza.org/dp4860.pdf> (accessed 29 July 2019).
2. Економічна безпека підприємства : навчальний посібник / Небава М. І., Міронова Ю.В. Вінниця : ВНТУ, 2017. 73 с.
3. Підхомний О. Фінансова безпека України: інструменти і стратегії формування : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2014. 320 с.
4. Практичне застосування Байєсівського аналізу при здійсненні фінансового моніторингу в банках: монографія/ О.В. Кузьменко, Т.А. Медвідь, Л.Г.Левченко та ін.;за заг.ред. С.О.Дмитрова. Суми:ДВНЗ УАБСНБУ, 2011.46с.

5. Протидія легалізації злочинних доходів і фінансуванню тероризму /С. Г. Гуржій, С. М. Ключке, В. М. Кірсанов та ін. Держ. ком. фін.моніторингу України. Київ : Такі справи, 2008. 560 с.

УДК 336.761(477)

Пластун Олексій Леонідович,

д.е.н., професор,

Замора Оксана Михайлівна,

к.е.н., доцент

Шелюк Асіят Ашурбеківна,

к.е.н.,

Сумський державний університет, м. Суми

ВПЛИВ ЧАСТОТНОСТІ ДАНИХ НА РІВЕНЬ ЇХ ПЕРСИСТЕНТНОСТІ

Гіпотеза ефективного ринку (ГЕР), згідно з якою ціни на фінансових ринках повинні слідувати процесу випадкового блукання і, як наслідок, не володіти властивостями персистентності (довгострокова пам'ять) протягом десятиліть була домінуючою парадигмою фінансової економіки [4]. Проте наявні емпіричні докази свідчать про наявність довгострокової пам'яті в поведінці цін на фінансових ринках [1,2,3].

Дане дослідження має на меті пояснити ці розходження між теорією і практикою, оцінюючи персистентність у фінансових часових рядах на трьох різних таймфреймах (денні, тижневі та місячні). Аналіз проводиться для різних фінансових ринків (фондові ринки, міжнародний валютний ринок, товарні ринки) протягом періоду з 2000 по 2016 рік використовуючи такий метод оцінки персистентності як R/S аналіз за допомогою експоненти Хьорста.

Метод R/S аналізу спочатку був розроблений Хьорстом (1951) [5]. Порівняно з іншими підходами, він відносно простий і придатний для програмування та візуальної інтерпретації. Рівень персистентності при цьому